

Trên đường đời⁽¹⁾

Lần bước tiếng gieo thềm, bóng kia ai lủi thủi?
Lẳng lẳng với sương gieo, im lìm cùng gió thổi,
Không tiếng, không tăm, không thừa, không hỏi
Không hát, không cười, không than, không tủi.
Lặn đạn với năm canh, bóng kia ai lủi thủi.

1932

(Báo *Phụ nữ tân văn*)

(1) Theo các tác giả Nguyễn Tấn Long – Nguyễn Hữu Trọng trong cuốn *Thi nhân tiền chiến – quyển thượng* (Sống Mới xuất bản, 1968) thì phát súng cách mạng của Phan Khôi mở màn kỷ nguyên mới nền thi ca đất nước, người hưởng ứng trước tiên là Lưu Trọng Lư; hưởng ứng một cách cụ thể bằng hai sáng tác gửi đăng ngay trên báo *Phụ nữ tân văn*: bài *Trên đường đời* ký Lưu Trọng Lư và bài *Văng khách thơ* ký Thanh Tâm. Kế tiếp là những thi bản của Nguyễn Thị Mạnh Mạnh, Hồ Văn Hảo và nhiều thi sĩ khác.

Như vậy, xếp theo thứ tự sự xuất hiện đầu tiên của những bài thơ mới thì *Trên đường đời* của Lưu Trọng Lư xếp thứ hai, sau *Tình già* của Phan Khôi, và tiếp theo là *Văng khách thơ* xếp thứ ba. Bài *Văng khách thơ* in trong tập *Tiếng thu* (1939) tác giả đổi tựa thành *Xuân về*.

Tiếng chuông xa... (cổ phong)

Văng vẳng non sông,
Tiếng bóng bồng bong...
Xẻ gió, tung mây, vượt đồng rộng, rừng sâu,
xa xa lại.
Một rồi hai, rồi bao nhiêu tiếng nữa dội bên lòng.
Thưa thưa chuông điểm một,
Lạnh lạnh tiếng vang cùng.
Tung ra non sông, như thánh thót, như thâm trầm,
như ai, như oán,
Động đến tơ lòng, như xẻ chia, như vò giập,
như rối, như tung.
Như giữa khoảng đêm trường,
Véo von đầu Ngự, khúc đờn thông.
Gặp tiết trời đông
Lòng ta ủ rũ
Theo tiếng chuông đồng...
Mà ôn chuyện cũ...

1932

(*Người sơn nhân*, 1933)

Trên bãi biển

Thừa lương⁽¹⁾ khách đã vắng.
Trời nước mênh mông, duy còn bốn mắt
nhìn nhau: lặng.

Trên cát vô tình, vạch chữ: Vân
Tay vạch vừa xong, sóng xóa dần.
Mím cười Vân khẽ nói:
“Người yêu Vân hỡi!
Sao người lại quá điên?
Thân này cũng diệt, nữa là tên?”
Tưởng được nghìn thu nhờ bãi cát
Tan tác nào hay vì sóng bạc,
Cuộc trăm năm đừng có đa mang,
Tình nhân chung kiếp dạ tràng.

(*Người sơn nhân*, 1933)

(1) Hóng mát.

Im lặng⁽¹⁾

Đứng đỉnh chiếc thuyền con,
Trăng lên đầu ngọn núi.
Đối cảnh với người yêu,
Cầm tay, tôi gạn hỏi:
“Vũ trụ nó bao la,
Nên cười hay nên tủi?”
Lẳng lặng tựa Hằng Nga,
Nhìn tôi, Nàng chẳng nói.

1931
(*Người sơn nhân*, 1933)

(1) Bản *Tiếng thu* (1939), bài này được đổi tựa là **Trăng lên**. Nhưng trong tập *Tiếng thu* có tới hai bài *Trăng lên*, và cũng có thêm một bài *Im lặng* nữa, với nội dung hoàn toàn khác bài này. Vì vậy, bài này chúng tôi lấy theo tập *Người sơn nhân* (1933).

Hôm qua

Hôm qua bạn ạ! Ta chiêm bao:
Gò ngựa bên sông, dưới gốc đào
Sớm ấy, đông qua đào chín ửng
Ta trèo vin hái trên cành cao.

Đằng xa bỗng thấy đò em lại
Sông lặng em bơi nhẹ mái chèo.
Lộng lẫy trong màu xiêm áo biếc
Như nàng tiên nữ động Quỳnh Diêu.

Em ca theo điệu người sơn nữ
Cất cỏ bên đồi, giọng líu lo
Vùn vụt gió lên: tà áo nháy
Sóng xô, vỗ nhẹ dưới khoang đò.

Thấy ta ngừng hát, em cười lả
Ta thưởng vất em một quả đào
Ta ngỡ nhờ em đưa qua bến
Em cười, ta vội xuống cây mau.

Than ôi! Ngoảnh lại, biển đâu rồi!
Còn vắng quanh đồi giọng hát thôi
Sao chẳng em ôi! Chậm chậm lại
Cho tình duyên ấy gửi đôi lời...

Giật mình ta thấy bờ hơi lạnh:
Mộng đẹp bên chẵn đã biến rồi!
Muốn gọi tên nàng nhưng ái ngại
Ngoài thêm lác đác bóng hoa rơi.

Nàng còn lưu lại chút hương xa
Tạ lòng, ta tặng mấy vần thơ.
Thơ ta cũng giống tình nàng vậy
Mộng, mộng mà thôi! Mộng hảo hờ.

(Tiếng thu, 1939)